

УДК 656.07:164

МОРСЬКИЙ ТУРИЗМ ЯК СУКУПНІСТЬ БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНИХ ДІЯЛЬНОСТЕЙ

Сільванська Г.М.

MARINE TOURISM AS A SET OF MULTIFUNCTIONAL OPERATIONS

Silvanskaya G.

У статті представлена структура та класифікація морського туризму виходячі з його багатофункціональної діяльності, як елементу туристичного бізнесу. Поява самого терміну «морський туризм» для поширення значення, тим самим підкреслюючи наявність морського елементу в морському туризмі. Туризм, як промисловість, і морський туризм як його невід'ємна частина, його внески у економіку країни

Ключові слова: морський туризм, яхтинг, круїзний бізнес, конкурентоспроможність, багатофункціональна діяльність.

Вступ. Однією з найбільш значущих тенденцій розвитку світового туризму є різке посилення конкуренції на ринку туристичної пропозиції, як наслідок є поява все більшого числа країн з амбітними планами залучення туристів, а також перенасичення на ринку однотипної туристської пропозиції.

Конкурентоспроможність ринку туристичних послуг на міжнародному рівні стала однією з центральних турбот як для компаній, що нещодавно з'явилися на цьому ринку, так і для лідерів, які вже встигли закріпити свої позиції.

Постановка проблеми. Туристичний сектор це:

Один з лідерів по генерації робочих місць.

Головний експортер - у третину розвиваючихся країн.

Генерує 3 млрд.дол./доб. у глобальній прибутку від експорту

5% - ВВП становить внесок від туризму.

Презентує 1 робоче місце з 12 .

Надає 30%- світового експорту сервісу.

Один з самих великих та швидко зростаючих секторів економіки

Туризм, як промисловість, і морський туризм як його невід'ємна частина, - важливий сектор, чиї непрямі внески більш важливіші, ніж прямі(рис.1), тому що підтримує розвиток других індустрій. В межах минулих 30 р. постійно показували високі

темпи приросту три основні складові частини морського - туризму(марини для яхт, яхтений чартер та круїзна(cruises) промисловість. Явище «морського туризму» уявляє собою аспект туризму взагалі, від якого й пішов цей підтип. Отже, питання визначення терміну «морський туризм» слід розглядати в контексті загального визначення туризму (рис.1.)



Рис. 1. Морський туризм як сукупність багатофункціональних заходів

З точки зору походження слів, цей термін уявляє собою словосполучення, що складається з двох слів — «морський» та «туризм». Поняття туризму добре відомо та істотно вивчено у багатьох монографіях, тож у його подальшому аналізі немає необхідності. Слово «nautical» (морський) пішло від грецького «naus», що означає судно або судноплавство.

Морський туризм, як явище - це аспект туризму, який виділился як його підтип, в контексті загально-го визначення туризму. Етимологічно (Etymologically), морський туризм - комбінація двох понять, морський і туризм. Поняття туризму відоме і достатнє узучено у багатьох наукових роботах, і не вимагає подальшого аналізу. Друге поняття «морський» розвивається від Грецьке слово *paus*, маючи на увазі судно, човен або мистецтво мореплавання [1 - 5].

У сучасних термінах, навігація - набір практичного і теоретичного знання і необхідних навичок, щоб шкіпер безпечно приплив і успішно пройшов від порту відходу до порту прибуття. Термін «Навігація», разом з асоційованим терміном «морським», в його ширшому сенсі, має значення морехідний. Це причина, чому термін морський туризм, і його інші поняття, що входять складовими частинами у морський туризм, такі як, наприклад Англійський яхтений туризм або Німецький *nautische Tourismus*, використані в міжнародній комунікації. Термін морський туризм нещодавно став загальнішим, підкреслюючи морський компонент туризму.

Крім цього, недавно термін «морський туризм» став більше поширеним, тим самим підкреслюючи наявність морського елемента в морському туризмі. Серед різних визначень терміну «морський туризм» існують декілька найбільш перспективних. Необхідно створити таке визначення, яке є найбільш придатним для наукових та практичних потреб досліджень та робіт в галузі морського туризму. Візьмемо за основу визначення морського туризму, наведені швейцарцями В. Хунцікером та К. Карпфом та, за допомогою особливостей практики морського туризму, надамо наступне визначення це визначення має елементи реального, концептуального і номінального опису, визначає суть речей, його зміст, і пояснює напрям і значення цього виду туризму. Введемо поняття:

1. Морський туризм і його функція в економічному розвитку Європи показують, що навігація - не специфічна вимога для морського туризму. Виходячи з класифікації категорії яхт, спеціальних плавзасобів, які використовуються в туристичному бізнесі в різних аспектах як у в акваторії порту так і у відкритому морі. Тому, « навігацію» як поняття замінює «використання», яке більше усебічне і тому більше відповідне.

2. Яхтмени використовують марини, яхтени гавані та стоянки. Тому важливо створити для життєздатного розвитку туристичних регіонів та їх аттракцій [5].

3. Окрім терміну «судно», ми вставили «і» інші об'єкти», пов'язані з морськими туристській діяльності» із-за зростаючої диверсифікації цієї діяльності. Так, наприклад, ночовки під час плавання все частіше включають розміщення на фіксованому місці, що є невід'ємною частиною багатьох середземноморських портів(готель). Інші види діяльності і

типи суден(наприклад туристичні підводні човни і батискафи).

4. Додали - спортивну складову, включає всі види аква культури та спорту зв'язаних з водою [8]. Ринок морського туризму розвивається і розширює свої функції і стає частиною пропозиції на ринку туризму - розробка нового ринку(підход до розвитку італійських, австрійських і німецьких озер, а також в деяких середземноморських туристичних.

Виходячи з вищевикладеного - морський туризм - багатофункціональна (multidisciplinary) діяльність. *Морський туризм - багатофункціональна (poly - functional) туристична діяльність з сильний морською компонентою.* Це просте і практичне визначення підкреслює головні характеристики морського туризму -це інтегрує його в туристичною промисловість, але включаючи, деякі зважені морехідного навички, компоненти і знання [5 - 8]. На рис.1. представлена модель базових складових діяльності морського туризму.

«Морський туризм уявляє собою сукупність багатофункціональних заходів та пов'язаних з ними дій, під час перебування в портах морського туризму або поза межами цих портів, шляхом користування судами або іншими об'єктами, пов'язаними з діяльністю в морській та туристичній галузі з метою відпочинку, спорту, розважань або інших потреб». До цього визначення входять елементи реального, концептуального та номінального визначення, оскільки воно уточнює сутність речей, визначає зміст та пояснює значення. Більш того, до цього поняття входять також круїзні тури як глобальний бізнес та аспект морського туризму, не обмежуючись лише портами, але з використанням суден лише у якості засобу пересування в цій галузі туризму. Така форма аналізу та класифікації широко застосовується, зокрема, в усіх істотних вивченнях в Німеччині, Англії (табл.).

Таблиця

Класифікація морського туризму

Вторинна діяльність	Основні діяльності		
	Бухти для морського туризму	Фрахтування	Круїзи
-дайвінг -серфінг -рафтинг -водолазні ---гребля -рибальство -пошук пригод -туризм в стилі «Робінзона» туризм інше	причали стоянки сухі доки морські вокзали	Моторні яхти з капітаном Вітрильні яхти з капітаном	Круїзні лайнери: великі світові лайнери місцеві лайнери одноденні круїзи багатоденні круїзи

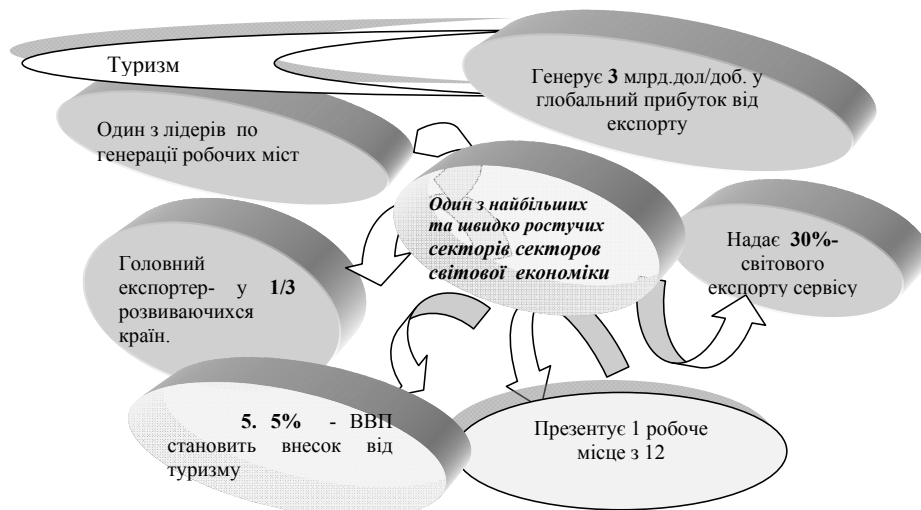


Рис. 2. Туризм, та його місце у світовій економіці

Зв'язок між галуззю та підгалузями морського туризму з її метою може створити комплекс взаємозалежності та взаємного впливу; цей ефект може бути різноманітним, але занадто сильним. Як вбачається з ринкової перспективи, ринок морського туризму можна розглядати на умовах близькості або новизни, та можна класифікувати як новий ринок для бізнесу та для яхтсменів, новий ринок; на сьогодні це переважно теоретичне поняття, хоч в деяких регіонах Європи туризм не розвинутий та існують потенціальні нові ринки.

Поступово розвивається яхтовий туризм і на Чорному морі. Необхідно відзначити, що Україна займає одне з провідних місць в Європі щодо наявності унікальних приморських рекреаційно-туристських ресурсів. Це, насамперед, протяжність берегової лінії 1640 км (40% від загальної протяжності берегової лінії Чорного моря). Одним з визначальних ресурсів є м'який, помірно-континентальний і субтропічний клімат (120 - 140 сонячних днів в році, середня температура в червні-серпні 22-23 ° C, температура морської води влітку 18-23°C) [6]. Яхтовий туризм характеризується наявністю та ступенем розвитку основних компонентів, таких як: інфраструктурні об'єкти (яхтові марини і стоянки, заправні станції, ремонтні бази), яхтовий флот (регіональний і у вигляді судів в'їзного яхтового туризму), суб'єкти контролю (митна та прикордонна служби - в якості обслуговування в'їзного і виїзного яхтового туризму), кадрове забезпечення та інформаційна підтримка.

На сьогоднішній день не всі компоненти яхтового в Україні характеризуються не достатнім ступенем розвитку. Немає облаштованих марин, а з числа існуючих яхтових стоянок жодна не може претендувати на звання "марини" за кількістю пропонуваних послуг. Але при цьому, як не парадоксально, Україна продовжує входити в закритий всесвітній клуб яхтсменів. І не просто знаходиться "в списку", а займає на ньому одну з верхніх ступенів [3].

Чартерна галузь, як підтип морського туризму, дуже часто асоціюється з портами і не існувала б без них. Чартер, тобто договір про взяття в оренду транспортного засобу, стає все більш поширеним, до того ж, в 20 процентах випадків цей договір включає в себе найм капітану судна. Але чартерна галузь є найменш фінансово розвиненою в рамках водного туризму, і, в той же час найбільш ризикованою і специфічною. Круїзна галузь вважається не тільки найбільш розвиненою галуззю у контексті водного туризму, але й просто вважається порівняно великою з усіма галузями господарської діяльності.

Висновки. У публікації була проаналізована морська діяльність туристичної індустрії. Представлена сучасна класифікація морського туризму. Зв'язок між галуззю та підгалузями морського туризму з метою створити комплекс взаємозалежності та взаємного впливу; цей ефект може бути різноманітним, але занадто сильним. Як вбачається з ринкової перспективи, ринок морського туризму можна розглядати на умовах близькості або новизни, та можна класифікувати як новий ринок для бізнесу та для яхтсменів, новий ринок; на сьогодні це переважно теоретичне поняття, хоч в деяких регіонах Європи туризм не розвинутий та існують потенціальні нові ринки.

Література

1. Kunziker, W. i Karpf, K. "Die Grundriss der Allgemeine Fremdenverkehrslehre", 1942. Definition is accepted by AIAST and WTO.
2. Luković, T. & Gržetić, Z. "Nautičko turističko tržište u teoriji i praksi Hrvatske i europskog dijela Mediterana", HNI – Croatian Hydrographic Institute Split, Split 2007, page 19.-28.
3. National "Law on The Provision of Tourism Services" 68/2007, article 44
4. Luković, T. & Gržetić, Z. "Nautičko turističko tržište u teoriji i praksi Hrvatske i europskog dijela Mediterana", HNI – Croatian Hydrographic Institute Split, Split 2007, page 26.
5. Nautical tourism.MONTENEGRO STATISTICAL OFFICE RELEASE No. 72 //Podgorica, 20 ,March 2014.

6. Prof. Dr. hc Alexis Papathanassis , Co -Director of the Institute for Maritime Tourism (IMT) //Management Accountability for Tourism Clusters Cruise Business Development: Safety, Product Design and Human Capital (Englisch) Gebundene Ausgabe – 29. April 2016. ISBN-10: 3319273515
7. Prof. Dr. hc Alexis Papathanassis. Co -Director of the Institute for Maritime Tourism (IMT)// Cruise Tourism & Innovation: Improving passengers' experiences and safety (Englisch) Taschenbuch – 9. Juni 2014.
8. Baker, I. Marriott, S. UNDP Croatia (2013)// Preparing Croatia for the introduction of the Community Led Local Development in the Fisheries Sector,2013.
9. Электронный ресурс: Режим доступа: https://webgate.ec.europa.eu/maritimeforum/sites/maritimeforum/files/Croatia_cf.pdf. (21.10.2016).
7. Prof. Dr. hc Alexis Papathanassis. Co -Director of the Institute for Maritime Tourism (IMT)// Cruise Tourism & Innovation: Improving passengers experiences and safety (Englisch) Taschenbuch – 9. Juni 2014
8. Baker, I. Marriott, S. UNDP Croatia (2013)// Preparing Croatia for the introduction of the Community Led Local Development in the Fisheries Sector,2013
9. Electronic source: https://webgate.ec.europa.eu/maritimeforum/sites/maritimeforum/files/Croatia_cf.pdf. (21.10.2016).

References

1. Kunziker, W. i Karpf, K. “Die Grundriss der Allgemeine Fremdenverkehrslehre”, 1942. Definition is accepted by AIAE and WTO
2. Luković, T. & Gržetić, Z. “Nautičko turističko tržište u teoriji i praksi Hrvatske i europskog dijela Mediterana”, HHI – Croatian Hydrographic Institute Split, Split 2007, page 19.-28.
3. National “Law on The Provision of Tourism Services” 68/2007, article 44
4. Luković, T. & Gržetić, Z. “Nautičko turističko tržište u teoriji i praksi Hrvatske i europskog dijela Mediterana”, HHI – Croatian Hydrographic Institute Split, Split 2007, page 26.
5. Nautical tourism.MONTENEGRO STATISTICAL OFFICE R E L E A S E No. 72 //Podgorica, 20 ,March 2014
6. Prof. Dr. hc Alexis Papathanassis , Co -Director of the Institute for Maritime Tourism (IMT) //Management Accountability for Tourism Clusters Cruise Business Development: Safety, Product Design and Human Capital (Englisch) Gebundene Ausgabe – 29. April 2016. ISBN-10: 3319273515

Сільванська Г.М. Морской туризм как совокупность многофункциональных деятельностей

В статье представлена структура и классификация морского туризма исходя из его многофункциональной деятельности, как элемента туристического бизнеса. Появление самого термина «морской туризм» для распространения значения, тем самым подчеркивая наличие морского элемента в морском туризме. Туризм, как промышленность, и морской туризм как его неотъемлемая часть, его вклад в экономику страны

Ключевые слова: морской туризм, яхтинг, круизный бизнес, конкурентоспособность, многофункциональная.

Silvanskaya G. Marine tourism as a set of multifunctional operations

The article presents the structure and classic marine tourism on the basis of its multifunctional activities as part of tourism business. The emergence of the term "Maritime tourism" for the spread of the values, thus emphasizing the presence of the Maritime element in marine tourism. Tourism, as an industry, and marine tourism as part of its contribution to the economy of the country

Keywords: marine tourism, yachting, kranly business, competitiveness ,multi-function operation

Сільванська Г.М. - доцент кафедри Морські перевезення Одеського Національного Морського Університету

Рецензент д.т.н., професор **Горбунов М.І.**

Стаття подана 15.03.2017